

İÇİNDEKİLER

Çelişkili bir durum	7
Yaşlılık başka bir dünya mı?	18
Yaşlılık bir hastalık mı?	28
Ölümsüzlüğü arzulamak mı? Yaşlılığın zorluklarından kurtulmak mı?	38
Neden daha uzun yaşamak isteriz?	50
Yaşlanmak öğrenilir mi?	61
Dizin	76

Çelişkili bir durum

Artık insanlar eski zamanlara göre çok daha uzun yaşıyorlar. Bugün bir çocuk dedesinin dedesini ya da büyükannesinin annesini görebiliyorken, bizden öncekilerin böyle bir şansı yoktu. **İnsanların çoğu mümkün olduğu kadar uzun yaşamak ister fakat yaşlanmak istemez ya da sevdiklerinin yaşlanmasına üzülür.**

Yunan şair **Hesiodos'un** anlattığı bir hikâyede uzun yaşamak isteyip yaşlanmak istemememizin nedenlerini bulabiliriz. Tanrıça Eos yakışıklı fakat ölümlü Tithonus'a âşık olur ve onu ölümsüz hâle getirmek için kaçıtır. Tanrılardan onu ölümsüz yapmalarını ister, ama aceleyle, “hastalık ve yorgunluk”

HESİODOS
MÖ sekizinci
yüzyılda
yaşamış şair.

getiren, ayağa kalkmasını, kolunu bacağını oynatmasını zorlaştıran, yakışıklı ve sevimli kalmasını imkânsız hâle getiren “korkunç yaşlılık”tan etkilenmemesini istemeyi unuttur. Zaman içinde Tithonus çok yaşlanır, hayranlık uyandıran o adam elleri kolları tutmayan bir ucubeye dönüşür. Sonsuz gençlik isteğinde bulunmadan ölümsüzlük dilemek aptalca değil midir? Bu “unutkanlık” zavallı Tithonus’un “ışıkta kapıları” olan bir odada hiç durmadan dolanıp durmaya mahkûm olmasına neden olmuştur. Hiç durmadan bir yaşlı hayatı yaşamak, yaşamaya değmeyecektir. Bu hayat onu altın bir kafese kapatacaktır, aşka yaraşmayan ve aşkı hissedemeyen bir hâle getirecektir. Bu hikâyede Eos’un yaptığı asıl aptallık nedir? Sevgilisi için ölümsüzlüğü isterken genç kalmasını

Tutarsız
Aykırı
düşünceler

CİCERO
(MÖ Birinci Yüz-
yıl) Romalı filo-
zof ve siyasetçi

da istemeyi unutmak mı? Yoksa sevgilisi Tithonus yaşlandıkça onu sevmekten vazgeçmesi mi? Bu durum insanın iki olmazı bir arada isteyerek gösterdiği **tutarsız** ve birbiriyle çelişen davranışlarını çok iyi yansıtmıyor mu? Eos sevgilisinin ölümsüz olmasını, sonsuza kadar yaşamasını istiyor fakat yaşlanmasını istemiyor. Ama bir tanrıçaysanız bu isteğiniz bir dereceye kadar anlamlı olabilir. Yunan mitolojisindeki tanrılar genellikle biraz kaprislidir. Fakat bu durum insanlar için kabul edilebilir mi?

Bu hikâyedeki asıl aptallık ölümsüzlüğü isterken genç kalmayı istemeyi unutmak değil. Çok uzun süre yaşamak isteyip de bu yaşantı ve yılların doğal sonucu olan yaşlanmanın olumsuz taraflarını kabul etmemek.

**HERKES YAŞLANMAK
İSTER FAKAT BU
AMACINA ULAŞIN-
CA ŞİKÂYET ETMEYE
BAŞLAR: TUTARSIZ-
LIK VE AHLAKSIZLIK
BU OLSA GEREK!**

Cicero

İnsanların davranışlarının aptalca olduğunu söyleyecek kadar ileri gitmeyecek olsak da bu davranışların **çelişkili** olduğu ortada. İnsan ömrünü uzatma isteğinin çok eski zamanlara ait bir istek olduğunu bu hikâyeden anlayabiliriz. Fakat yaşlılık belirtilerinden de sürekli şikâyet eder dururuz. Her zaman genç, güzel, enerjik, hem fiziksel hem de zihinsel olarak aktif, **bağımsız** ve **özerk** kalmak isteriz. Tüm bunlar size çok uzak konular gibi geliyor olabilir. Sonuçta daha hayatın çok başındasınız. Yaşlanmak ile ilgili bildiklerinizi anne babanız yaşlanma karşıtı kremler alırken ya da büyükbaba ve büyükannelerinizi gazetelerde zinde kalmanın yollarını okuyup daha sağlıklı yaşlanma formülleri ararken öğrenmişsinizdir.

Çelişkili
iki zıt şeyi birlikte içeren.

Bağımsız
Kendinden başka kimseyle bağı olmayan.

Özerk/ otonom
Kendi kendini özgürce yöneten.

Yaşlanmanın sizi hiç ilgilendirmediğini, bunun yetişkinlerin ilgi alanı olduğunu düşünmeniz de oldukça normaldir. Belki bazen yaşlıların hareketlerini taklit ediyor, onlar gibi titreye titreye ya da kamburunuzu çıkararak yürüyorsunuzdur. Yaşlıların yavaş yürümelerini, zor hareket etmelerini ya da güçsüzlüklerini taklit etmek, kendinizi bu durumda hayal etmekten farklıdır.

Çocuklar yaşlanma olgusuna karşı çok ilgilidirler. Özellikle kırışıklıklar ve saçtaki beyazlıklar gibi doğrudan görülebilen belirtiler dikkatlerini çeker. “Senin yüzünde neden kırışıklıklar var?”, “Bu kadın neden bastonla yürüyor?” gibi sorular sorarlar. Ölüme neden olan şeyin yaşlılık olup olmadığını merak ederler, büyükanne ve babalarına

Norbert ELIAS
(1897-1990)
Alman sosyolog. Sosyoloji bilimi toplumsal durumları konu edinir.